KORACI U ŽIVOT

BOGUMIL TONI

Koraci u život

PJESME NAUČNICIMA

1944

S odobrenjem Glavnoga ravnateljstva za promičbu
od 19. travnja 1944. broj 1461-II-1-1944.

Naslovnu stranicu nacrtao Ferdo Benčić

Tiskara Dragutina Spullera u Samoboru

Mjestna organizacija Saveza hrvatskih obrtnika u Samoboru, na priedlog svoga predsjednika Vjekoslava Vrbanića, odlučila je da iz Zaklade za prosvjećivanje obrtničkoga podmladka u Samoboru izda ovu zbirku pjesama Bogumila Toni-a.

Organizacija je uvjerena, da je time izpunila također jedan od svojih brojnih zadataka.

NA RAZSTANKU S DOMOM

Zbogom majko, na put mi je poći,
rodni prag mi ostaviti kuće,
gdje sam dječje proživio dane,
sve je prošlo ko da bješe juče.

Pogled mi se za seocem krade,
i za školom, crkvom našom bielom,
žao mi je ostavljati braću,
što ih volim srdcem, dušom cielom.

Žao mi je za kravice drage,
što ih vodih veselo na paše,
za Hektora vjernoga čuvara,
za pašnjake i jaganjce naše.

Al' ja znadem, da mi valja poći,
život traži žrtava i rada,
učit treba, dok je još na vrieme,
dok za svietom čezne duša mlada.

Obrt treba da izučim mlađan,
da u gradu nuždno znanje stečem,
ako mi vas i ostavljat težko,
ipak rado na put ovaj krećem,

jer ja znadem, da me sreći vodi,
da će dati svagdašnjeg mi hljeba,
a tko hoće napredka i znanja,
taj se truda bojati ne treba.

Doć će doba, ja to dobro znadem,
kad ću stići sretan rodnom pragu,
pozdravljati svoje selo bielo
i zagrlit braću, majku dragu.

Kad ću reći: Evo nauk svrših,
sad ću poći dalje svojom snagom,
ti ćeš majko k meni prići sretna,
blagoslovit me svojom rukom blagom.

MLADI RADNIK

Mlad sam radnik, mlad sam Hrvat,
poso vršim rado,
sreću u njem svagda nađe
moje srdce mlado.

Kad se s voljom poso radi,
nije ni po muke,
mišići su moji krepki,
žuljave su ruke.

Što je dobro, k srdcu primam,
novo znanje tečem,
dobri su mi druzi družtvo,
u kome se krećem.

Kad sa posla kući dođem,
veče nije duga,
jer mi vrieme krati knjiga,
moja vjerna druga.

R A D

Pregnimo svi radom čilim
već za mladih dana,
priviknut se njemu treba
za djetinstva rana.

U radu je zadovoljstvo,
on je sreće vrelo,
zamisao svaku liepu
pretvara u djelo.

Ne bojmo se znojna čela,
ni rada, ni truda,
čestiti se poso cieni
svagda i posvuda.

Iz zemlje nam crne niče
svakidašnja hrana,
al' i nju tek može dati
brazda izorana.

Uz radinost svagda živu
napredak će cvasti,
na marljive ruke s neba
blagoslov će pasti.

I Z L E T

Mi ćemo u gore,
gdje srdce kuca,
pred očima našim
modar vidik puca.

Gdje u grmu svakom
ptičji zvoni glas,
i gdje je prijatan
i dobar svaki čas.

Mi ćemo u gore,
gdje u mekoj travi
diže glavu cviet
i svoj uzkrs slavi;
gdje nam je mio
šume zelen-skut,
svaka staza draga
i svaki put.

Tamo će nam mladost
izpuniti sreća,
mirisi i draži
mladog pramaljeća.

Svaki će se cviećem
okititi mlad,
s pjesmom ćemo sići
u naš bieli grad.

ŠTEDNJA

Štjedjet ja ću rado
u životu svomu,
tim ću pomoć sebi
i svojemu domu.

Makar sam i mlađan,
u sirotnom stanju,
znam, da štednja vodi
sreći, blagostanju.

Uz poso i štednju
i uz dobre knjige,
starost će mi biti
bez patnje i brige...

OPROŠTAJ S BRATOM

Njezina ručica dršće
i drži malen cviet,
dat će ga bratu, što ide
u dalek, tuđi sviet.

Čuvstvo je u njega slila,
mladoga srdca plam,
na cviet je kanula suza
čista ko alem-kam.

Što ništa drugoga nema
do ovoga cvieta, zar?
ne, al' u tom je cvietu
sadržan bogati dar.

MOLITVA MALOGA NAUČNIKA

Mali je šegrt molio
za svoju rodnu kućicu,
za svoju dobru mamicu,
što ju je tako volio.

Molio je da mu bude
zdrav i sretan njegov tata,
sjetio se u svom srdcu
sestrice i malog brata.

Gazde svoga, nek mu poso
donosi svagda koristi,
da uzmogne mirno živjet
u dane svoje starosti.

I za sebe je molio:
da shvati svoje nauke
i da mu svaki posao
polazi lako od ruke.

I da jednom majstor bude
u gradu ili na selu,
da bude vriedan, maran,
ugledan na djelu.

Vani je noćca padala,
mrak je sve više gustnuo,
mali je šegrt molio
i s molitvom usnuo.

DJEČAK U CRKVI

Mali je dječak klečao
u crkvi kod oltara,
njegova su usta šaptala
molitvu punu žara.

Njegovo je srdce drhtalo
u slabim grudima,
on nije mogao izreći
svoje boli ljudima.

On se je samo pred oltarom
dobrom Bogu jadao,
on se je samo s nebesa
pomoći još nadao.

Jer njegova je majka bolna,
liečnici nemaju nade,
Bogu se obraća dječak
svim žarom duše mlade.

POMOĆ

Nek' nas uviek u životu
dobre misli prate,
da pružimo pomoć svoju
svima, koji pate.

Otvorimo duše svoje,
otvorimo srdca
i brišimo suzu mutnu,
kada s boli grca.

Do oskudnih i potrebnih
nek' nas srdca vuku,
ne ostajmo nikad kraj njih
prekrštenih ruku.

Gdje nevolja težka živi,
tamo dužnost zove,
u kolibe zapuštene
pod sirotne krove.

Dajimo im pomoć svoju
da ih bieda mine,
unosimo svuda spremno
srdca i topline.

Učimo se pomoć pružat
već od malih nogu,
tko za bližnjeg ljubav ćuti,
taj je bliže Bogu.

U BOLNICI

Kod gradnje je Janko pao,
slomio je desnu nogu,
da nije još i gore prošo,
zahvalit je samo Bogu.

U grad su odmah u bolnicu,
odvezli malog dječaka,
blied je bio, zastrašen, shrvan,
bol ga je slomila jaka.

U bolnicu majka mu piše:
— U nedjelju doć ću sine,
ti znadeš da srdce majčino
uvieke za tobom gine.

Ti znadeš da na te mislimo
i za te molimo vruće
i samo o tebi, sine naš,
zborimo uviek kod kuće.

Sve će se najbolje svršiti
(možda ćeš još što patiti),
al' mi se u Boga ufamo,
da ćeš nam zdrav se vratiti.

Težko izčekujem nedjelju,
kad ću do tebe doći,
zagrlit ti lice mlađano
i ljubit ti drage oči.

NEZAPOSLEN OTAC

Ja i moja dobra mamica
počesto smo radnike gledali,
kako su se — čekajuć vrieme —
pred obližnjom tvornicom redali.

Nama je bilo uvieke tužno
što naš otac ne ide tuda,
on bijaše dugo bez posla,
zarade ne bje ni od kuda.

Bili smo u biedi i nevolji,
protucasmo se težkom borbom,
živjeli smo samo od onoga,
što majka je služila dvorbom.

Otac naš je često od brige
pretvarao noći u bdienje,
a sad smo sretni, jer tata je
našao opet zaposlenje.

Na posao je on otišao
danas već ujutro rano,
ciela je kuća radostna,
blagdan je za nas svano.

I bratac je mali veseo,
povodi se za nama dašto,
u kutu se igra, pjevucka
a ne zna još malen: zašto...

OTAC U TVORNICI

U tvornici otac radi
do večernjih sati,
tuđe rublje često pere
moja skrbna mati.

Kad je podne, nosim ručak
dobrom otcu svomu,
zbog daljine doć ne može
da ruča u domu.

Dok se nama večer svagda
polagano vuče,
koraci se težki čuju
izpred naše kuće.

To dolazi s rada mučna
naš predobri tata,
žuljavih se njeg'vih ruku
svaki od nas hvata.

— Jeste l' bili dobri, djeco?
obično nas pita,
a umornost težka, tvrda
s lica mu se čita.

— Dobar veče, evo mene!
on se mami javlja,
dokle ona u kuhinji
večeru zgotavlja.

BOŽIĆ NAUČNIKA

Pred Božić je. Vlak iz grada juri,
daleko mu dim se mrki diže,
snieg se gusti uzduhom nalieće,
sve je bielo, kud ti oko siže.

A u vlaku, među putnicima,
stisnuo se je jedan dječak mali,
kraj prozora šutke u dalj gleda,
u oku mu radost se zrcali.

Gazda mu je privolio želji,
pa sad dječak svojoj kući kreće,
da uz otca, majčicu i braću
može slavit sveto badnje veče.

Prepuno je njeg'vo srdce sreće,
o staklo je prislonio čelo,
u duši mu uzkrsuje živo
njegov domak, njeg'vo drago selo.

Pa u duši gleda bor sred sobe
što iz šume donio ga djeda,
koji pjesmom božićnom počinje,
k stolu uviek prvi od svih sjeda.

Sluša zvuke božićnih zvonova,
što se čuju sred polja i gore,
od djetinstva njegova u domu
ti mu zvuci tako milo zbore.

Sve to, sve to uzkrsuje redom,
duši njeg'voj tako toplo sije,
al' vlak ovaj, što s njim kući brza
danas ni čas dosta brz mu nije!

Napried smjelo, život ljudski
donosi nam često muke,
ali će se uviek naći
čije dobre skrbne ruke,

koje će vam staze kazat,
kad zapreke možda stignu,
da se vaše mlade duše
okriepe i s nova dignu.

Al' najbolja snaga vaša
u vama se samim krije,
ako li vam srdce mlado
sa vrlina mnogih sije.

Svakom onom život ovaj
sve radosti čiste pruža,
tko si znanjem već za mlada
dušu svoju naoruža.

Došao je naučnik iz grada
u svoje rođeno selo,
kad je proljeće razsulo svuda
cvieće i plavo i bielo.

Pozdravlja ga radost dragog sela
i prirode čisti čari,
i majka i otac, seka i braća
i u kući svi domari.

U staji je našo konjića vrana
i »Čadeku« kravu staru,
a riđu su »Bujzu« prodali lane
za mali novac mesaru.

A igračke gdje su? Kolica njeg'va
vozi sada bratac mali
i na njima valjda godinu dana
jedan prednji kotač fali.

Biču i bičalu nema traga,
da njima zapucketa
i tek načas, načas u spominjanju
prešla mu je licem sjeta.

A onda je odmah skrenuo misli,
da plovi drugom cilju
i da je ušo ko mali šegrt
u života čistu zbilju . . .

U BOLNIM TRENUTCIMA

Danas je on gorko plako,
htio je da s boli svisne,
nikog nema više svoga
da ga k srdcu svome stisne. —

Umrla mu majka draga,
mučile ga težke boli,
ostao je sam u svietu
i s njim njegov život goli.

Al' ga gazda privinuo,
utjehom ga nježnom grije,
kroz drhtavu rieč i njemu
topla suza jedna sije.

I u boli — melem blagi
dečkova se srdca prima,
on osjeća, da u svietu
jošte za njeg srdca ima.

GROB U OSAMI

Dušni dan je. Ljudstvo
prema groblju kreće,
nosi tužno cvieće,
pali sitne svieće.

Humak neki biedan
stoji u osami,
nema na njem cvieća,
grob je sav u tami.

Starac, što pod ovim
humkom žutim sniva,
nema više nikog
od svog roda živa.

Obrtnika skoro
priđu dva do groba,
molitvu šapuću,
tronuta su oba.

Rukovet na humak
položiše cvieća,
nekoliko sitnih
upališe svieća.

Duga ljeta licem
crtaju im brazde,
došli su pohodit
grob svog prvog gazde.

MALI DIMNJAČAR U NEDJELJU

Pošo je u šetnju danas
dimnjačar mali,
ljudi su ga bome stari
jedva prepoznali.

Cieli gospodičić borme,
u bielom odielu,
crna mu je kosa pala
po vedromu čelu.

U ruci mu štapić,
kucka njim kraj puta,
a fini mu rubčić viri
iz džepa kaputa.

Na nogama hitrim nosi
cipelice žute,
a ljudi ga samo gleđu,
pa sve samo šute.

Misli: Bože, kakav bješe
na ulici juče,
kad dimnjake čistio je,
obilazeć kuće!

Nosio je ljestvu crnu
i svoj alat laki,
neka djeca mislila su
da je krampus kaki.

E pa ništa zato, kada
u zanatu vriedi,
zašto da se u nedjelju
liepo ne uredi.

Kad u crnom ruhu svagda
mora da se kreće,
neka barem u nedjelju
u bielome šeće.

KOVAČ

Naš je kovač vriedan čovjek,
ne boji se težka bata,
već od zore radi marno
i do kasnog često sata.

Susjede ne smeta ništa
kada kovač pokuckava,
kad on zorom radit stane,
mnogi jošte sladko spava.

Djed ne treba — kako kaže —
da satove broji noćne,
on se samo po tom ravna,
kada kovač kovat počne! — —

TUŽAN SVRŠETAK

Živio je neki gazda mladi,
triezan, radin i pun čile snage,
dom je digo i zemlju je steko,
u značaju nije imo ljage.

Al' najednom našo »prijatelje«
što su znali bančit ciele noći,
razbor ga je opominjo često,
al' ga družtvo držalo u moći.

Izpočetka otima se piću,
al' što dalje, sve to više strada,
njeg'vi druzi loš mu primjer daju,
s njima pije, i sve dublje pada.

Zaklinje ga plačuć žena vriedna:
— Ostaj doma i kloni se vina,
i budi nam što si nekoć bio,
misli na me, na kćerku i sina.

Što ti radiš gotova je propast,
dalečiš se od posla i truda,
propast ćemo kraj pijanka tvojih,
kud te vodi tvoja pamet luda?

On je zasto. Obećava glasno:
— Ženo draga, nikad — nikad više!
al' uveče sve bjaše po starom,
o ponoći pjan se kući njiše.

Dan za danom izkapljuje čaše
(alkohol je učinio svoje),
a imutak nemilice troši,
žena kuka, plače djece dvoje.

Tada bolest u krevet ga sputa,
obitelj mu sve to više pati,
gdje je nekoć i imućstva bilo,
danas kuću samo bieda prati.

Jednog dana smrt se smilovala
na tu kuću nevolje i bola,
sa zvonika zajecalo zvono:
u grob nose — žrtvu alkohola.

PRED SVRŠETKOM NAUKOVANJA

Još par dana: pomoćnik ću postat,
misli moje osnove već grade;
poć ću u sviet, da sam hljebac služim,
punim srdcem jedne svietle nade.

Ostavit ću svoga dobrog gazdu,
što izuči mene u zanatu,
ostavit ću školu, učitelje brižne,
što pružahu nauku mi zlatu.

Svima reć ću: Ostajte mi Zbogom,
prije nego pođem s kućnog praga,
Zbogom i vi, drugovi mi mladi,
milo mjesto, uspomeno draga.

Harno ću se spominjati svagda
na vas i na srdca vam dobrotu,
bude l' zgode, rado ću se svraćat
svima vama u kasnjem životu.

A ako me sudbina ponese
u sviet dalek, pa vas vidjet ne ću,
moje srdce bit će često uz vas,
molit za vas i za vašu sreću.